

وزارت علوم، تحقیقات فناوری

دانشگاه تفرش

دانشکده ریاضی

پایان نامه کارشناسی ارشد

عدد تعیین کننده در گرافهای خاص

استاد راهنما:

دکتر دوستعلی مژده

دانشجو:

فاطمه زینلی

تقدیم بہ آفتاب ہمیشہ کرمانجش

پدرم

و

حیات ہمیشہ مستی بخش

مادرم

خدایا

به من زیستنی عطا کن که در لحظه مرگ

بر بی ثمری لحظه ای که برای زیستن گذشته است حسرت نخورم

و مردنی عطا کن که بر بی هوگی اش سوگوار نباشم

بگذار تا آن را من خود انتخاب کنم

اما آنچنان که تو دوست داری

چگونه زیستن را توبه من بیاموز

چگونه مردن را من خود خواهم آموخت.

دکتر علی شریعتی

پاسکزاری

شناخت مہولت را آنچنان دریایی یافتیم کہ وسعتش جز حیرانیم نینفرد. تو تنہامی توانی آنگونہ باشی کہ زیستن در آن
جز زندگیست نباشد.

بر خود لازم می دانم از حضور استاد ارجمند جناب آقای دکتر مرشدہ کہ از آغاز تا انجام این مسیر امور در اہنمایی ہای
علمی و معنوی خویش قرار دادند، کمال سپاس و قدر دانی را داشته باشم.

و در پایان از ہماری صمیمانہ دوست عزیزم، خانم مینا منصورہی کمال سپاس را دارم.

چکیده

در تعیین عدد تعیین کننده در رنگ آمیزی رأسی یک گراف، هدف یافتن کمترین تعداد رأس است، طوری که رأس های باقیمانده با ترتیبی خاص به اجبار رنگ بگیرند.

با توجه به گسترده و متنوع بودن انواع گراف ها در این پایان نامه عدد تعیین کننده را در برخی از گراف های خاص مانند: گراف های هرری، حاصلضرب، منتظم، میشل اسکی، چرخشی و تقسیم بررسی می کنیم.

در پایان، رنگ آمیزی جدید به نام رنگ آمیزی ستاره ای ارائه و عدد رنگی و تعیین کننده را در رنگ آمیزی ستاره ای تعدادی گراف های خاص مطالعه می کنیم.

کلمات کلیدی: رنگ آمیزی، مجموعه تعیین کننده، عدد تعیین کننده، رنگ آمیزی ستاره ای، عدد رنگی ستاره ای، مجموعه تعیین کننده ستاره ای، عدد تعیین کننده ستاره ای.

پ	فهرست تصاویر
ث	پیش‌گفتار
	فصل اول: تعاریف و قضایای مقدماتی
۱	(۱-۱) مقدمه
۳	(۲-۱) رنگ‌آمیزی لیستی
۳	(۳-۱) حاصلضرب دکارتی
۳	(۴-۱) تعریف برخی از گراف‌های خاص
۵	(۵-۱) طیف تعیین‌کننده در گراف‌های منتظم
	فصل دوم: عدد تعیین‌کننده در گراف‌های هرری و حاصلضرب دکارتی
۶	(۱-۲) تعیین عدد رنگی در تعدادی از گراف‌های هرری
۷	(۲-۲) عدد تعیین‌کننده در تعدادی از گراف‌های هرری
۱۱	(۳-۲) عدد تعیین‌کننده در تعدادی از گراف‌های حاصلضرب
	فصل سوم: عدد تعیین‌کننده در تعدادی از گراف‌های خاص و چرخشی و تقسیم
۲۰	(۱-۳) مقدمه
۲۰	(۲-۳) عدد تعیین‌کننده در ۳-رنگ‌آمیزی $M(P_n)$
۲۶	(۳-۳) عدد تعیین‌کننده در ۳-رنگ‌آمیزی $M(C_n)$
۲۹	(۴-۳) عدد تعیین‌کننده در ۴-رنگ‌آمیزی $M(C_n)$ و $M(P_n)$
۳۳	(۵-۳) عدد تعیین‌کننده در c -رنگ‌آمیزی $M(C_n)$ و $M(P_n)$, $(c \geq 5)$
۳۴	(۶-۳) عدد تعیین‌کننده در c -رنگ‌آمیزی $M(K_n)$
۳۵	(۷-۳) عدد تعیین‌کننده در c -رنگ‌آمیزی $M(K_{m,n})$
۳۸	(۸-۳) عدد تعیین‌کننده در گراف چرخشی $\langle 1, m \rangle$ و $G = C_{n+1}$ و گراف‌های تقسیم G' و G''

فصل چهارم: عدد تعیین‌کننده در رنگ‌آمیزی رأسی گراف‌های منتظم

۴۷	۱-۴) مقدمه
۴۷	۲-۴) طیف رنگی عدد تعیین کننده
۴۸	۳-۴) مجموعه تعیین کننده در گرافهای منتظم
۵۶	۴-۴) کوچکترین عدد تعیین کننده ی گرافهای r -منتظم k -رنگی ($r \neq k$)
۶۰	۵-۴) کران بالا و پایین در طیف تعیین کننده ی گرافهای منتظم
۶۰	۶-۴) گرافهای ۲-منتظم
۶۲	۷-۴) گرافهای ۳-منتظم
۶۲	$Spec_r(\mathcal{F}'^{<r}_v)$ (۱-۷-۴)
۶۳	$Spec_r(\mathcal{F}^{<r}_v)$ (۲-۷-۴)
۶۴	$Spec_r(\mathcal{F}'^r_v)$ (۳-۷-۴)
۶۶	$Spec_r(\mathcal{F}^{\leq r}_v)$ (۴-۷-۴)
۶۷	$Spec_r(\mathcal{F}'^{\leq r}_v)$ (۵-۷-۴)
۶۹	$Spec_r(\mathcal{F}^{*r}_v)$ (۶-۷-۴)
۷۰	۸-۴) گرافهای k -منتظم

فصل پنجم: رنگ آمیزی ستاره‌ای و اثبات قضیه‌ای از گرافهای هرری

۷۶	۱-۵) مقدمه
۷۶	۲-۵) رنگ آمیزی ستاره‌ای در گرافهای دور C_n
۷۸	۳-۵) عدد تعیین کننده در رنگ آمیزی ستاره‌ای گرافهای دور C_n
۷۹	۴-۵) عدد رنگی در رنگ آمیزی ستاره‌ای گرافهای مسیر P_n
۷۹	۵-۵) عدد تعیین کننده در رنگ آمیزی ستاره‌ای گرافهای مسیر P_n
۸۰	۶-۵) عدد رنگی در رنگ آمیزی ستاره‌ای گرافهای دوبخشی $K_{m,n}$
۸۰	۷-۵) عدد تعیین کننده در گرافهای دوبخشی کامل
۸۱	۸-۵) اثبات عدد تعیین کننده در $H_{r,2n+1}$
۸۳	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۸۳	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۸۵	مراجع
۸۷	

فهرست تصاویر

صفحه	عنوان
۱	(۱-۱) رنگ‌آمیزی گراف پترسن با ۳ رنگ (کمترین تعداد رنگ ممکن)
۴	(۲-۱) گراف تقسیم G' بدست آمده از G
۲۱	گراف $(۱-۳) M(P_1)$
۲۶	$ S \cap A = S \cap B = S \cap C = ۱$ (۲-۳)
۲۶	$ S \cap A = S \cap B = S \cap C = ۱$ (۳-۳)
۲۷	گراف $(۴-۳) M(C_1)$
۲۹	$ S \cap A = S \cap B = S \cap C = ۱$ (۵-۳)
۳۷	گراف $(۶-۳) M(K_{۴,۶})$
۳۸	گراف $(۷-۳) G = C_۲$. $\langle ۱, ۴ \rangle$ و گراف G' بدست آمده از G
۳۸	گراف $(۸-۳) G''$ بدست آمده از $G = C_۲$. $\langle ۱, ۴ \rangle$
۴۹	(۱-۴) یک گراف ۳_منتظم
۵۰	(۲-۴) یک گراف k _رنگی k _منتظم
۵۱	(۳-۴) گراف k _منتظم با $n + ۲(k - ۱)$ رأس
۵۲	(۴-۴) گراف ۳_رنگی ۳_منتظم با ۶ رأس
۵۲	(۵-۴) گراف ۳_رنگی ۳_منتظم با ۸ رأس
۵۲	(۶-۴) گراف ۴_رنگی ۴_منتظم با ۷ رأس
۵۲	(۷-۴) گراف ۴_رنگی ۴_منتظم با ۸ رأس
۵۲	(۸-۴) گراف ۴_رنگی ۴_منتظم با ۹ رأس
۵۲	(۹-۴) گراف ۴_رنگی ۴_منتظم با ۱۰ رأس

- ۵۳ (۱۰-۴) گراف ۴_رنگی ۴_منتظم با ۱۱ رأس
- ۵۳ (۱۱-۴) گراف ۴_رنگی ۴_منتظم با ۱۲ رأس
- ۵۳ (۱۲-۴) گراف ۵_رنگی ۵_منتظم با ۱۲ رأس
- ۵۳ (۱۳-۴) گراف ۵_رنگی ۵_منتظم با ۱۴ رأس
- ۵۴ (۱۴-۴) گراف ۵_رنگی ۵_منتظم با ۱۶ رأس
- ۵۴ (۱۵-۴) گراف ۵_رنگی ۵_منتظم با ۱۸ رأس
- ۵۵ (۱۶-۴)
- ۵۸ (۱۷-۴) گراف ۸_منتظم ۵_رنگی از مرتبه‌ی ۱۶ با $S = 1$ و با مجموعه‌ی تعیین کننده از اندازه‌ی ۴
- ۵۹ (۱۸-۴) یک گراف ۶_منتظم ۴_رنگی از مرتبه‌ی ۱۳ ($S = 1$)
- ۶۲ (۱۹-۴) گراف‌های اضافه شده به $G \in \mathcal{F}_v'^{<3}$
- ۶۴ (۲۰-۴) $4 \in \text{Spec}_3(\mathcal{F}_1'^{<3}) = \{3\}$
- ۶۵ (۲۱-۴) گراف‌های همبند ۳-منتظم k -دور-ستاره‌ای
- ۶۶ (۲۲-۴) گراف‌های اضافه شده به $G \in \mathcal{F}_v'^{<3}$
- ۶۸ (۲۳-۴) $G \in \text{Spec}_4(\mathcal{F}_v'^{\leq 3})$
- ۶۸ (۲۴-۴) گراف افزوده شده به گراف $G \in \mathcal{F}_v'^{<3}$
- ۶۸ (۲۵-۴) گراف‌های غیر دو بخشی $G \in \mathcal{F}_1'^{<3}$
- ۷۲ (۲۶-۴) گراف $4m - k = 2k - 1$ منتظم با $2k - 1$ رأس افزوده شده به گراف دلخواه $G \in \mathcal{F}'^{\leq k}_{v=n}$
- ۷۲ (۲۷-۴) گراف $4t + 2 = 2m = k$ منتظم با $2k - 1$ رأس افزوده شده به گراف دلخواه $G \in \mathcal{F}'^{\leq k}_{v=n}$
- ۷۳ (۲۸-۴) گراف k -منتظم با $2k$ رأس افزوده شده به گراف دلخواه $G \in \mathcal{F}'^{\leq k}_{v=n}$
- ۷۴ (۲۹-۴) گراف ۳-منتظم با ۶ رأس افزوده شده به گراف دلخواه $G \in \mathcal{F}'^{\leq 3}_n$
- ۷۴ (۳۰-۴) گراف ۴-منتظم با ۸ رأس افزوده شده به گراف دلخواه $G \in \mathcal{F}'^{\leq 4}_n$
- ۷۵ (۳۱-۴) گراف ۵-منتظم با ۱۰ رأس افزوده شده به گراف دلخواه $G \in \mathcal{F}'^{\leq 5}_n$

۷۵

گراف ۶-منتظم با ۱۲ رأس افزوده شده به گراف دلخواه $G \in \mathcal{F}'^{\leq 6}_n$ (۳۲-۴)

۷۵

گراف ۷-منتظم با ۱۴ رأس افزوده شده به گراف دلخواه $G \in \mathcal{F}'^{\leq 7}_n$ (۳۳-۴)

پیشگفتار

اولین نتیجه‌های بدست آمده در مورد رنگ‌آمیزی گراف، از تلاش‌های انجام شده بر روی گراف‌های مسطح برای حل مسأله رنگ‌آمیزی نقشه بدست آمد. در آن زمان فرانسیس گاتری^۱ ادعا کرد که رنگ‌آمیزی نقشه ایالت‌های مختلف بریتانیا روی نقشه، به طوری که هیچ دو ایالت مجاوری هم‌رنگ نشوند، می‌تواند با ۴ رنگ انجام شود (شرط کافی). برادر گاتری این مسأله را برای معلم ریاضی خود آگوست دمورگان^۲، در دانشگاه فرستاد. دمورگان، این مسأله را در سال ۱۸۲۵ میلادی در نامه‌ای که به ویلیام همیلتون^۳ نوشت، مطرح کرد. در سال ۱۸۷۹ آرتور کایلی^۴ این مسأله را در انجمن ریاضی شهر لندن مطرح کرد. در همان سال آلفرد کمپ^۵، نتایج بدست آمده را منتشر کرد و برای یک دهه تصور می‌شد این مسأله حل شده‌است. برای تلاش‌های کمپ در این زمینه او به عنوان یکی از اعضای جامعه سلطنتی و بعدها به عنوان ریاست انجمن ریاضی شهر لندن انتخاب شد.

رنگ‌آمیزی ۴ رنگه نقشه ایالات متحده (بدون در نظر گرفتن آبها، کشورهای همسایه و متن نام ایالت‌ها)

بعدها هیوود^۶، ادعا کرد که استدلال کمپ اشتباه بوده‌است و اثبات این مسأله را برای ۵ رنگ منتشر کرد. در قرن معاصر تلاش‌های زیادی برای اثبات روش‌های رنگ‌آمیزی نقشه با تعداد ۴ رنگ صورت گرفته است که در نهایت در سال ۱۹۷۶ توسط کنت اپل^۷ و وولفگانگ هاکن^۸ این مسأله به کمک ایده‌های خود هیوود و کمپ انجام شد، که در آن زمان به دلیل استفاده از کامپیوتر برای اثبات مسأله، مورد قبول واقع نشد.

^۱ Francis Guthrie

^۲ Augustus de Morgan

^۳ William Hamilton

^۴ Arthur Cayley

^۵ Alfred Kempe

^۶ Heawood

^۷ Kenneth Appel

^۸ Wolfgang Haken

رنگ آمیزی گراف از اوایل دهه ۷۰ به عنوان یک مسأله الگوریتمی مورد بررسی قرار گرفته است، به طوری که جزء یکی از ۲۱ مسأله [NP-Complete](#) که کارپ^۹ معرفی کرد، قرار گرفته است.

در این پایان نامه مجموعه تعیین کننده در رنگ آمیزی گرافها بررسی شده است. مفهوم مجموعه تعیین کننده اولین بار توسط دکتر محمودیان^{۱۰} در سال ۱۹۹۵ مطرح شد. طبق تعریف رنگ آمیزی، مجموعه تعیین کننده برای $k < \chi(G)$ تعریف نشده است و برای $k > \Delta(G) + 1$ ، $d(G, k) = |V(G)|$ است. بنابراین مقدار $d(G, k)$ برای $\chi(G) \leq k \leq \Delta(G) + 1$ غیر بدیهی است. این پایان نامه دارای ۵ فصل می باشد.

فصل اول: "تعاریف و قضایای مقدماتی"؛ در این فصل مفاهیم و تعاریف مهم و مورد استفاده در فصل های بعدی بیان می - شود.

فصل دوم: "عدد تعیین کننده در گراف های هرری و حاصلضرب دکارتی"؛ مفهوم رنگ آمیزی و عدد تعیین کننده در این گرافها بررسی می شود.

فصل سوم: "عدد تعیین کننده در تعدادی از گراف های خاص و چرخشی و تقسیم".

فصل چهارم: عدد تعیین کننده در رنگ آمیزی رأسی گراف های منتظم؛ طیف رنگی عدد تعیین کننده در گراف های منتظم بیان می شود و عدد تعیین کننده در تعدادی از گراف های r -منتظم k -رنگی ($r \neq k$)، مطالعه و در پایان کران بالا و پایین در طیف تعیین کننده ی گراف های منتظم بررسی می شود.

فصل پنجم: "رنگ آمیزی ستاره ای و اثبات قضیه ای از گراف های هرری"؛ این فصل شامل ارائه ی مفهومی جدید در رنگ آمیزی است که آن را رنگ آمیزی ستاره ای نامیده ایم. عدد رنگی و عدد تعیین کننده در رنگ آمیزی ستاره ای در تعدادی از گراف های خاص تحقیق و اثبات شده است. در پایان عدد تعیین کننده در گراف هرری $H_{r, r+1}$ اثبات شده است.

^۹ Karp

^{۱۰} Mahmoodian

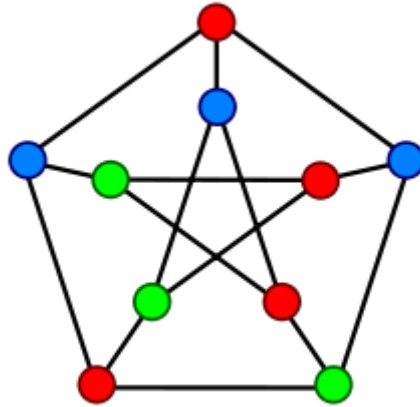
فصل اول

تعاریف و قضایای مقدماتی

۱-۱ مقدمه

در این فصل ابتدا برخی تعاریف، مفاهیم و قضایای مهم مربوط به رنگ‌آمیزی گراف^{۱۱} و مجموعه تعیین کننده^{۱۲} را به اختصار معرفی می‌کنیم. هدف ما ارائه روابطی است که در آن عدد تعیین کننده در تعدادی از گراف‌های خاص مشخص شود.

تعریف ۱-۱-۱: k -رنگ‌آمیزی گراف G برچسب گذاری تابع رنگ‌آمیزی $f: V(G) \rightarrow T$ است که در آن $|T| = k$ و آن را یک رنگ‌آمیزی واقعی گوییم هر گاه رأس‌های مجاور رنگ‌های متفاوت داشته باشند. گراف G را k -رنگ‌پذیر گوییم اگر k -رنگ‌پذیر واقعی باشد. عدد χ کمترین مقدار k است طوری که گراف k -رنگ‌پذیر باشد.

شکل (۱-۱) رنگ‌آمیزی گراف پترسن با ۳ رنگ (کمترین تعداد رنگ ممکن).

تعریف ۲-۱-۱: فرض کنید $\chi(G) \leq k \leq |V(G)|$

مجموعه $S \subseteq V(G)$ با یک تخصیص رنگ به آن، را مجموعه تعیین کننده رنگ‌آمیزی رأسی G گوییم، هرگاه بسطی یکتا از S به k -رنگ‌آمیزی رأسی G موجود باشد. [۳، ۵، ۶، ۹، ۱۲، ۱۳]

تعریف ۳-۱-۱: مجموعه تعیین کننده با مینیمم اندازه، مجموعه تعیین کننده مینیمم است و اندازه آن را عدد تعیین کننده^{۱۳} گوییم و با $d(G, k)$ نشان می‌دهند.

^{۱۱} Graph coloring

^{۱۲} Defining set

^{۱۳} Defining number

تعریف ۱-۱-۴: فرض کنید G یک گراف با n رأس باشد. مجموعه تعیین کننده $S(|S| = s)$ با یک تخصیص رنگ در گراف G ، را مجموعه تعیین کننده قوی^{۱۴} رنگ آمیزی رأسی G می نامیم اگر یک مجموعه مرتب از رأس های $\{v_1, v_2, \dots, v_{n-s}\}$ موجود باشد به طوری که در لیست القا شده رنگ ها در هر یک از زیرگراف های $\langle G - S \rangle, \langle G - S \cup \{v_1\} \rangle, \dots, \langle G - S \cup \{v_1, v_2, \dots, v_{n-s}\} \rangle$ حداقل رأسی متعلق به لیست رنگ ها از اندازه ۱ موجود باشد. عدد تعیین کننده قوی^{۱۵} $sd(G, k)$ از گراف G اندازه ی کوچکترین مجموعه ی تعیین کننده قوی است. [۱۳]

تعریف ۱-۱-۵: فرض کنید G و H دو گراف باشند، هر کدام با $\chi(G) = k$ رنگ، رنگ آمیزی شده اند، آنگاه اتصال رنگی^{۱۶} G و H با $G \vee^z H$ نشان داده می شود و گرافی است که $V(G \vee^z H)$ اجتماع $V(G)$ و $V(H)$ است و $E(G \vee^z H)$ اجتماع $E(G)$ و $E(H)$ با هم و با مجموعه ی

$$\{\{x, y\} | x \in V(G), y \in V(H) \text{ s.t. } f(x) \neq f(y)\}$$

است. [۵]

قضیه ۱-۱-۶: اگر G یک گراف همبند به جز گراف های دور فرد و کامل باشد، آنگاه $\chi(G) \leq \Delta(G)$ که $\Delta(G)$ بزرگترین درجه رأس های گراف G است این قضیه به قضیه بروک^{۱۷} معروف است.

لم ۱-۱-۷: فرض کنید H زیرگرافی از G باشد به طوری که $\chi(G) = \chi(H)$. اگر مجموعه رأس های $V(H)$ با هر رنگ آمیزی، یک مجموعه تعیین کننده برای G باشد، آنگاه هر مجموعه تعیین کننده H ، یک مجموعه تعیین کننده برای G است. [۱۶]

تعریف ۱-۱-۸: فرض کنید G یک گراف k رنگی و S یک مجموعه تعیین کننده برای G باشد، آنگاه زیر مجموعه ی $F(S)$ از یال ها، یال های غیر ضروری نامیده می شود، اگر عدد رنگی $G - F(S)$ (گراف بدست آمده از G با حذف یال های موجود در $F(S)$)، هنوز k باشد و S یک مجموعه تعیین کننده برای $G - F(S)$ باشد. [۶]

تعریف ۱-۱-۹: فرض کنید G گرافی با c -رنگ آمیزی خاص با k رنگ باشد، آنگاه مکمل رنگی^{۱۸} G با \bar{G}_c یا \tilde{G} نشان داده می شود. در مواردی، \tilde{G} زیرگراف مولد \bar{G} (مکمل G) است به طوری که

$$E(\tilde{G}_c) = E(\bar{G}) - \{uv | f(u) = f(v)\}$$

۲-۱ رنگ آمیزی لیستی^{۱۹}

تعریف ۱-۲-۱: فرض کنید G یک گراف دلخواه باشد و $L(v)$ لیست رنگ های موجود برای رأس v در گراف G باشد. رنگ آمیزی لیستی از مجموعه لیست های داده شده، یک c -رنگ آمیزی خاص در G است طوری که رنگ رأس v یعنی $f(v)$ در $L(v)$ موجود باشد. رنگ آمیزی رأسی نزدیک به مفهوم رنگ آمیزی لیستی گراف است.

^{۱۴} Strong defining set

^{۱۵} Strong defining number

^{۱۶} Chromatic join

^{۱۷} Brook's Theorem

^{۱۸} Chromatic complement

^{۱۹} List coloring

تعریف ۱-۲-۲: گراف G با n رأس به طور یکتا 2 -لیستی رنگ پذیر نامیده می‌شود، اگر لیستی از رنگ‌ها از اندازه 2 مانند $S_1, S_2, S_3, \dots, S_n$ روی رأس‌های آن وجود داشته باشد به طوری که از این مجموعه لیست رنگ‌ها، رنگ‌آمیزی یکتا برای گراف G موجود باشد.

قضیه ۱-۲-۳: گراف همبند G ، به طور یکتا 2 -لیست رنگ پذیر است اگر و فقط اگر حداقل یکی از بلوک‌های آن یک دور یا گراف کامل یا گراف دو بخشی کامل نباشد. [۵]

۳-۱ حاصلضرب دکارتی^{۲۰} دو گراف

تعریف ۱-۳-۱: فرض کنید G و H دو گراف باشند، حاصلضرب دکارتی $G \times H$ ، گرافی است که در آن داریم:

$$V(G \times H) = W \times V = \{(w, v) | w \in W, v \in V\}$$

$$E(G \times H) = \{(w_1, v_1), (w_2, v_2) | w_1 \overset{H}{\leftrightarrow} w_2, v_1 = v_2 \text{ یا } w_1 = w_2, v_1 \overset{G}{\leftrightarrow} v_2\}$$

در این صورت داریم: $|E(G \times H)| = |W| \cdot |E(G)| + |V| \cdot |E(H)|$ و $|V(G \times H)| = |V| |G|$.

۴-۱ تعریف برخی از گراف‌های خاص

تعریف ۱-۴-۱: گراف هرری^{۲۱} $H_{m,n}$

این گراف‌ها به 3 نوع تقسیم می‌شوند:

فرض کنید $m \leq n$. ابتدا n رأس را در یک دور قرار می‌دهیم.

نوع اول: اگر m زوج باشد، گراف $H_{m,n}$ از مجاور شدن هر رأس با $\frac{m}{2}$ رأس قبلی و $\frac{m}{2}$ رأس بعدی آن به دست می‌آید.

نوع دوم: اگر m فرد و n زوج باشد. هر رأس را با $\frac{(m-1)}{2}$ رأس قبل و بعد آن مجاور می‌کنیم. یعنی ابتدا $H_{m-1,n}$ را رسم می‌کنیم، سپس هر رأس i را به $i + \frac{n}{2}$ وصل می‌کنیم. در نوع اول و دوم $H_{m,n}$ منتظم است.

نوع سوم: اگر m و n هر دو فرد باشند. ابتدا گراف $H_{m-1,n}$ را رسم می‌کنیم، سپس هر رأس i را به رأس $i + \frac{(n-1)}{2}$

به هنگ n وصل می‌کنیم. [۱۴]

تعریف ۱-۴-۲: [۱۵] فرض کنید G یک گراف با مجموعه رأس‌های $V = \{v_1, v_2, \dots, v_n\}$ باشد. گراف $M(G)$ ، گراف میشل اسکی^{۲۲} G نامیده می‌شود و آن را به این ترتیب می‌سازیم:

$$W = V(M(G)) = \{v_1, v_2, v_3, \dots, v_n, u_1, \dots, u_n, w\}$$

$$V(G) \cap \{u_1, u_2, \dots, u_n, w\} = \emptyset$$

که $|W| = 2|V| + 1$ و یال‌های آن به صورت زیر می‌باشد.

^{۲۰} Cartesian product

^{۲۱} Harary graph

^{۲۲} Mycielski's construction

$$E(M(G)) =$$

$$E(G) \cup \{u_i v \mid v \in N_G(v_i), 1 \leq i \leq n\} \cup \{w u_i \mid 1 \leq i \leq n\}$$

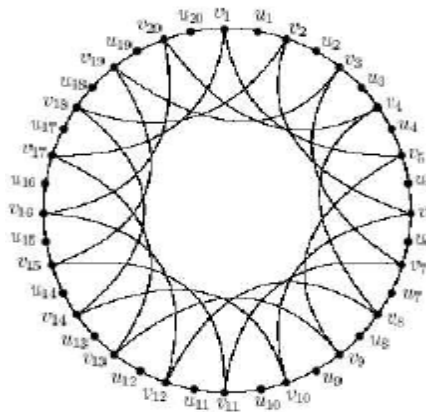
قضیه ۳-۴-۱: اگر G گراف C -رنگ پذیر بدون مثلث باشد آنگاه ساختار میشل اسکی آن $1 + C$ -رنگ پذیر و بدون مثلث است. [۱۵]

تعریف ۴-۴-۱: گراف چرخشی^{۲۳} $G = C_{n+1} \langle 1, m \rangle$ گرافی است با مجموعه‌ی رأس‌های $\{v_1, v_2, \dots, v_{n+1}\}$ و مجموعه‌ی یال‌های

$$\{v_i v_{i+j(\text{mod } n+1)} \mid i \in \{1, 2, \dots, n+1\}, j \in \{1, m\}\}$$

شرط لازم برای آنکه گراف G چرخشی باشد آن است که گراف همبند باشد. [۱]

تعریف ۵-۴-۱: منظور از یک زیر تقسیم یا مشتق از یک یال uv در گراف G عبارت است از حذف یال uv از G و اضافه کردن دو یال uw و wv به G . (به عبارت دیگر یک رأس جدید بین دو رأس u و v قرار می‌گیرد.)

شکل (۲-۱) گراف تقسیم G' بدست آمده از G

اگر G یک گراف دلخواه باشد و G' از زیر تقسیم یک یال از G بدست آید، می‌گوییم G' یک مشتق ابتدایی از G است. اگر G' از زیر تقسیم چند یال از G بدست آید، آنگاه G' را مشتق از G با چند مرحله از مشتق ابتدایی گویند. [۱]

تعریف ۶-۴-۱: مجموعه دورهای گراف G' را مستقل گوئیم اگر مجموع آن دورها هر یک، رأس مجزا و یال مجزا باشند و هیچ یالی بین رأسی از یک دور با رأسی از دور دیگر مشترک نباشد. [۱]

۵-۱ طیف تعیین کننده^{۲۴} در گراف‌های منتظم^{۲۵}

تعریف ۱-۵-۱: [۸] فرض کنید \mathcal{F} یک خانواده از گراف‌های k -منتظم باشد و هر گراف G در \mathcal{F} با C رنگ، رنگ شده باشد، آنگاه

$$\text{Spec}_c(\mathcal{F}) = \{d \mid \exists G \in \mathcal{F}, d(G, c) = d\}$$

^{۲۳} Circulate graph

^{۲۴} Defining spectrum

^{۲۵} Regular graphs

طیف تعیین کننده \mathcal{F} است. هنگامی که c در گراف بدیهی باشد آن را از اندیس $Spec$ برمی داریم. کلاس های زیر به طور طبیعی، کلاس های گراف های منتظم هستند و در فصل چهار، $Spec_c$ را در خانواده های زیر بررسی می کنیم.

$$(1) \mathcal{F}_v^{<k} (\mathcal{F}_v'^{<k}) : \text{همه ی گراف های } k\text{-منتظم (} k\text{-منتظم همبند) روی } v \text{ رأس با } \chi(G) < k.$$

$$(2) \mathcal{F}_v^{\leq k} (\mathcal{F}_v'^{\leq k}) : \text{همه ی گراف های } k\text{-منتظم (} k\text{-منتظم همبند) روی } v \text{ رأس با } \chi(G) \leq k.$$

$$(3) \mathcal{F}_v^k (\mathcal{F}_v'^k) : \text{همه ی گراف های } k\text{-منتظم (} k\text{-منتظم همبند) روی } v \text{ رأس با } \chi(G) = k.$$

$$(4) \mathcal{F}_v^{k*} (\mathcal{F}_v'^{k*}) : \text{همه ی گراف های } k-1\text{-منتظم (} (k-1)\text{-منتظم همبند) روی } v \text{ رأس با } \chi(G) = k.$$

فصل دوم

عدد تعیین کننده در گرافهای هرری و گرافهای حاصلضرب دکارتی

۱-۲ تعیین عدد رنگی در تعدادی از گرافهای هرری

با مفهوم گراف هرری در قسمت ۱-۴-۱ فصل اول آشنا شدیم. در این فصل ابتدا عدد رنگی برخی از گرافهای هرری را بیان می‌کنیم. از آنجاییکه هدف ما در این پایان‌نامه بررسی عدد تعیین کننده می‌باشد، بنابراین برای اثبات لم‌ها و قضایای این بخش به مرجع [۱۴] رجوع شود.

لم ۱-۱-۲: فرض کنید $H = H_{r,m,n}$ یا $H = H_{r,m+1,n}$ و $m \geq 2$ آنگاه:

(i)

$$\chi(G) \geq \begin{cases} m+2 & \text{اگر } m+1 \nmid n \\ m+1 & \text{اگر } m+1 | n \end{cases}$$

$$\chi(H_{r,r,n}) \geq 3 \quad (ii)$$

گزاره ۲-۱-۲: برای هر $k \geq r$ و $n = (m+1)k + r$ داریم:

$$\chi(H_{r,m,n}) = \begin{cases} m+1 & \text{اگر } r=0 \\ m+2 & \text{در غیر این صورت} \end{cases}$$

طبق مرجع [۸] داریم: اگر $n \geq m(m+1)$ آنگاه

$$\chi(H_{r,m,n}) = \begin{cases} m+1 & \text{اگر } m+1 | n \\ m+2 & \text{در غیر این صورت} \end{cases}$$

حال $\chi(H_{r,m,n})$ را برای $n < m(m+1)$ تعیین می‌کنیم:

گزاره ۳-۱-۲: اگر $n = m(m+1) - t$ و $2 \leq t \leq m$ آنگاه

$$\chi(H_{r,m,n}) = m + 2.$$

لم ۲-۱-۴: برای $m \geq 2$ داریم:

$$\chi(H_{r,m,r+m+2}) = \left\lfloor \frac{3m+2}{2} \right\rfloor$$

گزاره ۲-۱-۵: برای هر $n \geq m+1$ داریم:

$$\chi(H_{r,m+1,rn}) = \begin{cases} m+1 & \text{اگر } 2n = (m+1)t \text{ و } t \text{ فرد باشد} \\ m+2 & \text{اگر } 2n = (m+2)t \text{ و } t \text{ فرد باشد و } m+1 \nmid t \end{cases}$$

نتیجه ۲-۱-۶: اگر $2n = (m+1)(m+2)t$ طوریکه t و m هر دو فرد باشد، آنگاه:

$$\chi(H_{r,m+1,rn}) = m+1$$

گزاره ۲-۱-۷: اگر $n = (m+1)k+r$ که $1 \leq r \leq m$ آنگاه $\chi(H_{r,m+1,rn}) = m+1$ اگر و

فقط اگر m فرد باشد و $r = \frac{m+1}{2}$.

گزاره ۲-۱-۸: برای هر $n \geq 2$ داریم $\chi(H_{r,rn+1}) = 3$.

گزاره ۲-۱-۹: اگر $n \nmid m+1$ آنگاه:

$$\chi(H_{r,m+1,rn+1}) = \begin{cases} m+2 & \text{اگر } m \text{ زوج باشد و } n \equiv \frac{m}{2} \pmod{m+2}, n \not\equiv \frac{m}{2} \pmod{m+1} \\ m+2 & \text{اگر } m \text{ فرد باشد و } n \equiv \frac{m+1}{2} \pmod{m+2} \\ m+1 & \text{اگر } m \text{ زوج باشد و } n \equiv \frac{m}{2} \pmod{m+1} \end{cases}$$

۲-۲ عدد تعیین کننده در تعدادی از گرافهای هری

گزاره ۲-۲-۱: اگر $n \equiv 1 \pmod{m+1}$ ، آنگاه $d(H_{r,m,n}) \leq m + \left\lfloor \frac{(n-m)}{(m+1)} \right\rfloor$

اثبات:

مجموعه S و تابع رنگ آمیزی f را به صورت زیر در تعیین می کنیم:

$$S = \{1, 2, \dots, m\} \cup \{i(m+1) + m \mid 1 \leq i \leq k-1\}$$

$$f(i) = i \ (1 \leq i \leq m), f(i(m+1) + m) = \begin{cases} m+1 & \text{اگر } i \text{ فرد باشد} \\ m+2 & \text{اگر } i \text{ زوج باشد} \end{cases} \quad (1 \leq i \leq k-1)$$

در نظر می گیریم، S یک مجموعه تعیین کننده برای $H_{r,m,n}$ است، زیرا از S ، ما نتیجه می گیریم: